

Звіт про наукову роботу центру/лабораторії у 2016 році

Центр досліджень історії та культури східноєвропейського єврейства (Центр юдаїки)

Керівник: Фінберг Леонід Кушелевич

Дата створення центру/лабораторії (відповідно до наказу)

03 лютого 2006 року (наказ по Центру)

1. НАПРЯМ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

- Історія та культура євреїв України у XVIII – XX ст.
- Спогади свідків як історичне джерело (усна історія)
- Вивчення єврейської мистецької спадщини (художні мистецтва, музика)
- Історія єврейського книгодрукування в Україні
- Юдео-християнський діалог

2. АНОТОВАНІ ЗВІТИ ПО НАУКОВИМ ТЕМАМА/ПРОЕКТАМ, які виконуються в центрі/лабораторії:

2.1.

Тема: Школа перекладів з їдишу українською мовою

Керівник: Наталя Риндюк

Термін виконання: з 2016 р.

Регістраційний номер в УкрІНТЕІ: не зареєстрована

Мета роботи: створення школи перекладачів наукових та художніх текстів з їдишу українською

Очікувані результати роботи: переклад низки їдишських текстів українською мовою

Фінансування: Фонд НАДАВ, Ізраїль

Кількість виконавців: 1

Стислий опис отриманих наукових результатів:

З березня 2016 року почали працювати дві групи перекладачів – початківці та ті, що вже мали досвід роботи. Оскільки всі учасники Школи показали зацікавленість та добрий рівень володіння як їдишем, так і українською, з травня групи об'єднались в одну. Заняття проходять регулярно – раз на два тижні. Учасники Школи демонструють успіхи і на сьогодні вже переклали українською з їдишу розповіді Шолом-Алейхема, І.-Л. Переца, А. Суцкевера, фрагмент з роману Дер Ністера «Сім'я Машбер».

Практична цінність результатів та продукції:

Перекладені українською з їдишу тексти запропоновані для публікації до Художньо-публіцистичного альманаху «Єгупець». А розповідь «Тев'є-Молочар» Шолом-Алейхема в перекладі Олександри Уралової вийде друком у видавництві «Знання».

Використання результатів дослідження у навчальному процесі:

Школа перекладів з їдишу – навчальний проект.

2.2.

Тема: Школа перекладів з івриту українською мовою

Керівник: Олена Бондаренко

Термін виконання: з 2016 р.

Регістраційний номер в УкрІНТЕІ: не зареєстрована

Мета роботи: створення школи перекладачів наукових та художніх текстів з івриту українською

Очікувані результати роботи: переклад низки івритських текстів українською мовою

Фінансування: Фонд НАДАВ, Ізраїль

Кількість виконавців: 1

Стислий опис отриманих наукових результатів:

Навчання в Школі орієнтовано на збагачення словникового запасу, розвитку мовленнєвих навичок та оволодіння методиками роботи з текстами для художнього перекладу.

Учасники програми прослухали лекції та взяли участь у семінарських заняттях.

В Школі беруть участь 10 чоловік. Учасники мешкають не тільки в Україні, але й закордоном, мають різний рівень володіння мовою, від початкового «алеф» до високого – вільного. Навчання в школі для учасників, що не можуть бути присутні в Києві, відбувається у режимі skype-підключення. Заняття відбуваються раз на два тижня. Окрім семінарських занять, учасники Школи прослухали декілька цікавих лекцій професійних перекладачів Юрка Прохаська та Лесі Лисенко, які розповідали про свій досвід перекладів та давали слушні поради студентам щодо специфіки роботи над перекладами.

На сьогодні учасниками Школи було перекладено 4 оповідань Ефраїма Кішона, ізраїльського письменника, драматурга і журналіста, класика сучасної ізраїльської гумористики: «Зуб за зуб», «І був вечір, і був покер», «Як тістечка?» та «Попає на гребінець».

Практична цінність результатів та продукції:

Перекладені українською з іврити тексти запропоновані для публікації до Художньо-публіцистичного альманаху «Єгупець».

Використання результатів дослідження у навчальному процесі:

Школа перекладів з іврити – навчальний проект.

2.3.

Тема: Підготовка та проведення міжнародної академічної конференції, присвяченої 100-й річниці з дня смерті Шолом-Алейхема «Шолом-Алейхем: Письменник та символ».

Керівники: Девід Фішман, Леонід Фінберг

Термін виконання: 2016 р.

Регістраційний номер в УкрІНТЕІ: не зареєстрована

Мета роботи: залучити до дискусії дослідників життя і творчість Шолом-Алейхема з різних країн світу залученням наук

Очікувані результати роботи: проведення конференції

Фінансування: Єврейська теологічна семінарія Америки

Кількість виконавців: 2

Стислий опис отриманих наукових результатів:

29 червня - 1 липня у Києві Асоціація єврейських організацій та общин України (Ваад) України, Центр досліджень історії та культури східноєвропейського єврейства НаУКМА, Євроазіатський єврейський конгрес та Єврейська теологічна семінарія Америки провели Міжнародну академічну конференцію, присвячену 100-й річниці з дня смерті Шолом-Алейхема «Шолом-Алейхем: Письменник та символ». В конференції взяли участь провідні дослідники з України, Ізраїлю, США, Польщі, Литви, Німеччини та Росії. Були представлені доповіді про життя і творчість Шолом-Алейхема, літературні впливи на нього інших письменників, переклади Шолом-Алейхема на мови Східної Європи, фольклор і театр у творчості Шолом-Алейхема та доробок письменника у Польщі та СРСР. Крім того, був проведений круглий стіл, присвячений творчості Шолом-Алейхема, в якому взяли участь письменники з різних країн. Учасники конференції мали змогу відвідати тематичні екскурсії, літературні читання та переглянути виставку ляльок і виробів мистецтва за мотивами творів Шолом-Алейхема.

Практична цінність результатів та продукції:

Проведена конференція має велику наукову цінність для дослідників творчості Шолом-Алейхема, літераторів, культурологів, письменників.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі:

Центр готує видання матеріалів конференції, які стануть в нагоді студентам та викладачам літературознавцям, культурологам, історикам.

2.4.

Тема: Підготовка та проведення міжнародної наукової конференції «Збереження та популяризація єврейської культурної спадщини України»

Керівники: Леонід Фінберг, Анна Прохорова

Термін виконання: 2016 р.

Реєстраційний номер в УкрІНТЕІ: не зареєстрована

Мета роботи: зібрати спеціалістів різного профілю для аналізу та обговорення актуальних проблем, які постають наразі перед дослідниками, що працюють з єврейськими пам'ятками України

Очікувані результати роботи: проведення конференції

Фінансування: Фонд НАДАВ, Ізраїль

Кількість виконавців: 3

Стислий опис отриманих наукових результатів:

26-27 жовтня 2016 року у Києві Центр досліджень історії та культури східноєвропейського єврейства НаУКМА спільно з Асоціацією єврейських організацій та общин України (Ваад) України та Фондом НАДАВ (Ізраїль) провів міжнародну наукову конференцію «Збереження та популяризація єврейської спадщини України». На заході були присутні дослідники, мистецтвознавці, архівні та музейні працівники з Німеччини, Польщі, Ізраїлю та різних міст України (Києва, Чернівців, Харкова, Івано-Франківська, Львова, Одеси).

Був висвітлений широкий спектр питань, які зачепили практично усі сфери життя збереження єврейської культурної спадщини України. Прозвучали доповіді про збереження та популяризацію архівної та музейної спадщини євреїв України. Увага була приділена текстології та проблемі перекладів єврейської літератури. Окремими блоками розглядалися питання єврейського традиційного мистецтва зокрема та єврейського мистецтва загалом – театр, живопис, кінематограф, ритуальне начиння. Серед іншого був презентований урбаністичний проект «Shtetl Routes») та путівники по єврейським містам пам'яті Києва, та Харкова.

Окрім доповідей на конференції були організовані два круглих столи: «Стан і проблеми збереження та опису єврейських фондів і колекцій в архівах, музеях, бібліотеках України» та «Сучасні цифрові технології та популяризація єврейської спадщини». Гості та учасники конференції мали змогу відвідати тематичні експозиції у музеї НаУКМА: «Українсько-єврейський сімейний альбом. Фотографії та розповіді з циклу інтерв'ю Сентора Едварда Сиротти» та «Портрети. Виставка фотографій Романа Віленського».

Практична цінність результатів та продукції:

Проведена конференція має велику наукову цінність для дослідників, що працюють з єврейськими пам'ятками України

Використання результатів дослідження у навчальному процесі:

Центр готує видання матеріалів конференції, які стануть в нагоді студентам та викладачам історикам, культурологам, мистецтвознавцям.

2.5.

Тема: Підготовка мультимедійної виставки «По обидва боки Бабиного Яру»

Керівник: Леонід Фінберг

Термін виконання: 2016 р.

Реєстраційний номер в УкрІНТЕІ: не зареєстрована

Мета роботи: підготувати сучасну мультимедійну виставку, присвячену історії єврейської громади до початку Другої світової війни, трагедії Бабиного Яру та боротьбі за збереження пам'яті про жертв геноциду.

Очікувані результати роботи: проведення виставки

Фінансування: Асоціація єврейських організацій і общин (Ваад) України

Кількість виконавців: 2

Стислий опис отриманих наукових результатів (до 20 рядків тексту).

Центр досліджень історії та культури східноєвропейського єврейства НаУКМА спільно з ТРЦ Art Mall та Front Pictures підготували сучасну мультимедійну виставку «По обидва боки Бабиного Яру». Виставка представила у фотографіях, фрагментах кінохронік і текстах історію єврейської громади Києва ХХ століття – до початку Другої світової війни, трагедію Бабиного Яру та боротьбу суспільства за збереження пам'яті про жертв геноциду. Першу частину виставки присвячено єврейському релігійному та світському життю початку століття, образам ремісників та митців, які жили в буремні 20-ті та 30-ті роки, різноманітним подіям, що відбувалися до Другої світової війни. Далі йдеться про вбивства нацистами в Бабиному Яру євреїв, ромів, українських патріотів, душевнохворих, військовополонених... Заключна частина виставки демонструє радянські антисемітські процеси 40-50-х років; боротьбу суспільства, найперше, інтелігенції, за збереження пам'яті про Бабин Яр у роки «відлиги».

Завдяки мультимедійним можливостям галереї, відвідувачі побачили одночасно тисячі унікальних кадрів, сюжетів та документів. Окрім аудіотексту про згадані події, супровід виставки складався з творів Дмитра Шостаковича та Дмитра Клебанова. Виставка проходила з 26 вересня по 1 листопада в A-gallery (на території ТРЦ «ART Mall», Київ).

Практична цінність результатів та продукції:

Це перша в Україні мультимедійна виставка, присвячена історії Бабиного Яру.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі:

Виставку відвідали групи школярів та студентів.

2.6.

Тема: Підготовка та видання книги Натана Меїра «Євреї в Києві, 1859–1914» (Спільно з видавництвом «Дух і Літера»).

Керівник: Леонід Фінберг

Термін виконання: 2016 р.

Реєстраційний номер в УкрІНТЕІ: не зареєстрована

Мета роботи: перекласти українською та видати книгу Натана Меїра про єврейську громаду Києва 1859-1914 рр.

Очікувані результати роботи: видання книги

Фінансування: Фонд видавничих Проектів для Центральної та Східної Європи (СЕЕВР), Амстердам.

Кількість виконавців: 4

Стислий опис отриманих наукових результатів:

З ХІХ століття Київ, центр імперської свідомості та православ'я, стає також центром густонаселеної смуги єврейської осілості. Це місто було для євреїв утіленням усіх обіцянок, даних державою, а разом з тим символом обмежень у правах, всіляких перешкод і шовінізму з боку російського царизму. Ця книга – розповіді про життя та діяльність київських євреїв, єврейських організацій в пізньоімперський період: від 1859 року, коли цар Олександр II офіційно повернув євреям право селитися в цьому місті, й до початку Першої світової війни. На підставі аналізу, опублікованих та архівних матеріалів автор створює широку історичну панораму громадського, соціально-політичного і культурного життя єврейської спільноти у

стосунках із сусідами-християнами. Книга буде цікавою широкому загалу читачів – історикам, киевознавцям, студентам.

Практична цінність результатів та продукції:

Книга видана та доступна широкому загалу.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі:

Монографія Натана Меїра є важливим джерелом інформації, яке може використовуватись у навчальному процесі на курсах, пов'язаних з історією Києва, історією євреїв Києва та України.

2.7.

Тема: Підготовка та видання книги Флоранс Хейман «Повернення пам'яті: Сторінки єврейської історії Чернівців» (Спільно з видавництвом «Дух і Літера»).

Керівник: Леонід Фінберг

Термін виконання: 2016 р.

Регістраційний номер в УкрІНТЕІ: не зареєстрована

Мета роботи: перекласти українською та видати книгу Флоранс Хейман про єврейські Чернівці

Очікувані результати роботи: видання книги

Фінансування: Фонд видавничих Проектів для Центральної та Східної Європи (СЕЕВР), Амстердам.

Кількість виконавців: 4

Стислий опис отриманих наукових результатів:

Протягом віків євреї становили значну частину населення Буковини. Вони відігравали важливу роль в економіці та культурі краю, були присутні майже в усіх сферах життя і представлені майже в усіх соціальних групах. Ця книга розповідає про історію єврейської громади Чернівців. Автор використовує численні джерела та свідчення, щоб створити об'ємну й емоційну картину минулого, показати зсередини феномен буковинського єврейства, зберегти саму пам'ять про той яскравий світ, який уже зник назавжди. Книга буде цікавою широкому загалу читачів – історикам, культурологам, краєзнавцям, студентам.

Практична цінність результатів та продукції:

Книга видана та доступна широкому загалу.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі:

Монографія Флоранс Хейман є важливим джерелом інформації, яке може використовуватись у навчальному процесі на курсах, пов'язаних з історією та культурою Чернівців, історією євреїв Чернівців та України.

2.8.

Тема: Підготовка та видання книги Бабин Яр: Історія і пам'ять, за редакції Владислава Гриневича та Павла-Роберта Магочія (Спільно з видавництвом «Дух і Літера»).

Керівники: Владислав Гриневич, Леонід Фінберг

Термін виконання: 2016 р.

Регістраційний номер в УкрІНТЕІ: не зареєстрована

Мета роботи: підготувати та видати монографію, присвячену важливості збереження пам'яті про Бабин Яр

Очікувані результати роботи: видання книги

Фінансування: Ukrainian Jewish Encounter

Кількість виконавців: 3

Стислий опис отриманих наукових результатів:

Висвітлено історію Бабиного Яру – однієї з найбільш вражаючих людських трагедій, котру спричинив нацистський окупаційний режим. Досліджується політика пам'яті/забуття Бабиного Яру від сталінських часів до сьогодення. Книжка стала результатом співпраці науковців із різних галузей знання і різних країн світу – України, Канади, Нідерландів, США,

Ізраїлю, Франції, яких поєднало усвідомлення важливості збереження пам'яті про Бабин Яр як символ Голокосту та інших трагедій ХХ століття.

Практична цінність результатів та продукції:

Книга видана та доступна широкому загалу.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі:

Монографія стане в нагоді студентам та викладачам на курсах з історії Другої світової війни, новітньої історії України, історії Києва.

2.9.

Тема: Підготовка та видання книги Йоганнеса Шваліни «МОВЧАННЯ ГОВОРИТЬ. Теперішнє залишається, тільки час минає. Зміцнювати мир, осмислюючи минуле». (Спільно з видавництвом «Дух і Літера»)

Керівник: Леонід Фінберг

Термін виконання: 2016 р.

Рєєстраційний номер в УкрІНТЕІ: не зарєєстрована

Мета роботи: перекласти українською та видати книгу Йоганнеса Шваліни про тягар травматичних подій минулого.

Очікувані результати роботи: видання книги

Фінансування: Музей толерантності, Женева

Кількість виконавців: 4

Стислий опис отриманих наукових результатів:

У цій книзі містяться численні розповіді, життєві історії, спостереження психологів, які переконливо доводять, що важкі травматичні події мають довгострокові наслідки і передаються через покоління. Про Голокост мовчали злочинці, мовчали вцілілі жертви, мовчали свідки, за чиеї байдужої згоди коїлися злочини. За це мовчання платять їхні нащадки. На наших очах розвиваються драматичні конфліктні ситуації у світі. Одна з головних причин конфліктів – це тягар попередніх травм. Книга показує, що ретельне опрацювання травматичних подій минулого є важливим фактором успішного розв'язання насильницьких конфліктів теперішнього.

Практична цінність результатів та продукції:

Книга видана та доступна широкому загалу.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі:

Книга може використовуватись у навчанні істориками, філософами, соціологами.

2.10.

Тема: Підготовка та видання книги «Прорив у безсмертя. Повстання у таборі Собібор» (Спільно з видавництвом «Дух і Літера»)

Керівник: Леонід Фінберг

Термін виконання: 2016 р.

Рєєстраційний номер в УкрІНТЕІ: не зарєєстрована

Мета роботи: перекласти українською та видати книгу, присвячену повстанню у таборі «Собібор»

Очікувані результати роботи: видання книги

Фінансування: Видавництво «Дух і Літера»

Кількість виконавців: 2

Стислий опис отриманих наукових результатів:

Це видання присвячено повстанню у Собіборі – єдиному в історії Другої світової війни успішному повстанню у таборі смерті. Вперше українською мовою під однією обкладинкою зібрано спогади організатора повстання Олександра Печерського, поему Марка Гейлікмана «Люка», що дала початок міжнародному проекту пам'яті героїв цього повстання, й інтерв'ю його активного учасника, мешканця Києва Аркадія Вайспапіра.

Видання є частиною міжнародної кампанії з меморіалізації О. А. Печерського та його бойових товаришів, зокрема з нагородження учасників повстання державними нагородами.

Практична цінність результатів та продукції:

Книга видана та доступна широкому загалу.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі:

Книга може використовуватись у навчанні студентами-істориками, які досліджують період Другої світової війни та вивчають Голокост.

2.11.

Тема: Підготовка та видання збірки матеріалів міжнародної наукової конференції пам'яті Митрополита Андрея Шептицького «Друга світова війна та долі мирного населення у східній Європі» (Спільно з видавництвом «Дух і Літера»)

Керівник: Леонід Фінберг

Термін виконання: 2016 р.

Регістраційний номер в УкрІНТЕІ: не зареєстрована

Мета роботи: зібрати та опублікувати матеріали міжнародної наукової конференції пам'яті Митрополита Андрея Шептицького «Друга світова війна та долі мирного населення у східній Європі»

Очікувані результати роботи: видання книги

Фінансування: Видавництво «Дух і Літера»

Кількість виконавців: 3

Стислий опис отриманих наукових результатів:

До збірки увійшли тексти доповідей учасників наукової конференції. У статтях висвітлюється роль Митрополита Андрея Шептицького в рятуванні єврейських дітей в Галичині у 1941–1944 роках. Низку статей присвячено аналізу нацистської політики щодо національних та релігійних меншин. Докладно досліджуються механізми співіснування з окупаційною владою, життя у містах у роки окупації. Окремо розглядаються проблеми подолання радянських міфів про історію Другої світової війни, а також досліджуються масштаби та специфіка репресій радянської влади – від початку Другої світової війни до окупації території Західної України.

Практична цінність результатів та продукції:

Книга видана та доступна широкому загалу.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі:

Матеріали конференції є важливим джерелом інформації про долі мирного населення в Другій світовій війні і можуть бути використані для викладання курсів з сучасної історії України.

2.12.

Тема: Підготовка та видання книги «Майдан. Свідчення» (Спільно з видавництвом «Дух і Літера»)

Керівники: Леонід Фінберг, Олена Андрєєва

Термін виконання: 2014-2016 рр.

Регістраційний номер в УкрІНТЕІ: не зареєстрована

Мета роботи: видати свідчення учасників Революції Гідності

Очікувані результати роботи: видання книги

Фінансування: Міжнародний фонд «Відродження»

Кількість виконавців: 4

Стислий опис отриманих наукових результатів:

Видання є спільним проектом Києво-Могилянської Бізнес-Школи та видавництва «Дух і літера», реалізованим за підтримки Міжнародного фонду «Відродження». Ця книга – добірка свідчень про події Революції Гідності в Україні (листопад 2013 – лютий 2014 років). Зібрано та публікуються розповіді оборонців, медиків, священників, митців – людей різного віку та фаху, мешканців практично всіх регіонів країни. Вони були учасниками й свідками Майдану – етапу «народження нової нації».

Майдан, поза сумнівом, стане одним із важливих символів української новітньої історії. Багатоголосся думок, представлених у книзі, ми певні, зацікавить як сьогоднішніх, так і майбутніх читачів.

Практична цінність результатів та продукції:

Книга видана та доступна широкому загалу.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі:

Книга є важливим первинним джерелом свідчень про події Революції гідності і стане в нагоді студентам та викладачам на курсах з новітньої історії України. Крім того, книгу можна використовувати для викладання курсів з усної історії.

2.13.

Тема: Підготовка та видання Художньо-публіцистичного альманаху «Єгупець» (Спільно з видавництвом «Дух і Літера»)

Керівники: Леонід Фінберг, Мирон Петровський

Термін виконання: З 1995 року

Регістраційний номер в УкрІНТЕІ: не зареєстрована

Мета роботи: Створення видання для публікації творів художньої літератури, наукових статей, публіцистики з єврейської тематики

Очікувані результати роботи: видання альманаху

Фінансування: Асоціація єврейських організацій та общин України (Ваад) України, Міністерство культури Литовської Республіки та Рада культури Литви

Кількість виконавців: 5

Стислий опис отриманих наукових результатів:

В 2016 році вийшли друком 25-те та 26-те числа альманаху «Єгупець».

У 25 номері «Єгупця» вміщені публіцистичні, художні та мемуарні тексти Михайла Хейфеца, Геннадія Естрайха, Жанни Ковби, Євгенії Димченко, Олени Стяжкіної, Аркадія Шпильського, Вадима Гройсмана, Семена Ан-ського, Іцхока-лейбуша Переця, Олі Гнатюк, Ольги Дучимінської, Леся Танюка, Андрія Пучкова, Георгія Духовичного, Олександрів Уралової, Ольги Самолевської.

26-ий номер – спеціальне число альманаху «Єгупець», присвячений літературній спадщині євреїв Литви, деяким аспектам їхньої культури та історії. У номері вміщені публіцистичні, художні та мемуарні тексти Іцхока Мераса, Маркаса Зінгеріса, Іцхака Бройдеса, Григорія Кановича, Альфонсаса Буконтаса, Сергія Кановича, Сари Рейзен, Йоанни Лісек, Міндаугаса Кветкаускаса, Аквіле Григоравічюте, Рути Ануліте, Йоанни Міцкуте, Раси Чапайтене, Гедре Янкявічюте, Лайми Лаучкайте-Сургайлене, Мілди Якуліте-Васіл, Каміле Рупейкайте, Люсі Давидович, Живіле Юоніте, Юліуса Саснаускаса, Ірени Вейсайте.

Практична цінність результатів та продукції:

Книги видані та доступні широкому загалу.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі:

Альманах може стати в нагоді майбутнім літературознавцям, філологам, перекладачам. «Єгупець» також може слугувати додатковим джерелом інформації для істориків та дослідників юдаїки.

3. НАУКОВИЙ ДОРОБОК ЗА ПІДЗВІТНИЙ РІК:

3.1. Публікації:

3.1.1. Монографії

3.1.1.1. Одноосібні

- **Меір Натан. Євреї в Києві, 1859–1914.** – К.: ДУХ І ЛІТЕРА. – 2016. – 416 с., з іл. ISBN 978-966-378-452-6
- **Хейман Флоранс. Повернення пам'яті: Сторінки єврейської історії Чернівців.** – К.: Дух і Літера, 2016. – 408 с., з іл. ISBN 978-966-378-440-3

3.1.1.2. Колективні

- **Бабин Яр: Історія і пам'ять** / За ред. Владислава Гриневича, Павла-Роберта Магочія. – К.: Дух і Літера, 2016. – 352 с., з іл. ISBN 978-966-378-463-2

3.1.2. Підручники та навчальні посібники

–

3.1.3. Інше

- **Шваліна Йоганнес. МОВЧАННЯ ГОВОРИТЬ**. Теперішнє залишається, тільки час минає. Зміцнювати мир, осмислюючи минуле / Пер. з нім. Ольги Плевако. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2016. – 304 с. ISBN 978-966-378-480-9
- **Прорив у безсмертя. Повстання у таборі Собібор** / Упор., авт. передмови Л. Москаленко. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2016. – 152 с., з іл. ISBN 978-966-378-478-6
- **Друга світова війна та долі мирного населення у східній Європі**. Матеріали міжнародної наукової конференції пам'яті Митрополита Андрея Шептицького 30 листопада – 1 грудня 2015 року, м. Київ / За редакцією Леоніда Фінберга – К.: Дух і Літера, 2016. – 448 с., з іл. – ISBN 978-966-378-462-5
- **Майдан. Свідчення**. Київ, 2013-2014 / За редакцією Леоніда Фінберга та Уляни Головач. – К.: Дух і Літера, 2016. – 784 с.
- **Художньо-публіцистичний альманах «Єгупець» №25**. Редколегія: Л. Фінберг (гол. ред.) Г. Аронов, В. Богуславська, О. Уралова (відп.сек.), Є. Захаров, М. Петровський, К. Сігов – Київ, 2016. – 423с. – К.: Дух і Літера, 2016. – 424 с.
- **Художньо-публіцистичний альманах «Єгупець» №26**. Редколегія: Л. Фінберг (гол. ред.), В. Богуславська, О. Уралова (відп.сек.), Є. Захаров, М. Петровський, К. Сігов / М. Кветкаускас, Л. Лемпертене. – Київ, 2016. – 384с. – К.: Дух і Літера, 2016. – 384 с.

3.2. Наукові статті

3.2.1. У журналах, що входять до наукометричних баз даних (Web of Science core collection та (чи) Scopus, Index Copernicus)

- Хаим Житловский. Шлойме-Занвл Раппопорт: (Его жизнь и творчество). **Перекладз їдишу Н. Риндюк, передмова та коментарі Н. Риндюк та І. Сергеевої**. Judaica Ucrainica, vol. 5, 2016 (Бл. 3,5 авт.арк.) (Web of Science corecollection – Emerging Sources Citation Index (ESCI) /здано до друку/

3.2.2. У фахових українських виданнях (з переліку наукових фахових видань України)

–

3.2.3. В інших виданнях України

- **Прохорова Анна. «Я сторож братові моему: люди, які загинули, рятуючи євреїв»** // Друга світова війна та долі мирного населення у східній Європі. Матеріали міжнародної наукової конференції пам'яті Митрополита Андрея Шептицького, 30 листопада - 1 грудня 2015 року, м. Київ. За редакцією Леоніда Фінберга – К.: Дух і Літера, 2016. – С. 225-230 (0,5 др. арк.).

3.2.4. В іноземних виданнях

–

3.2.5. В іноземних журналах

–

3.2.6. Патенти, авторські свідоцтва

—
3.2.7. Публікації співробітників центру/лабораторії, завантажені за звітний рік в інституційний депозитарій НаУКМА (ekmair)
—

4. УЧАСТЬ У НАУКОВИХ ЗАХОДАХ: КОНФЕРЕНЦІЯХ, СЕМІНАРАХ, ЛІТНІХ ШКОЛАХ ТОЩО.

4.1. Перелік наукових заходів, організованих центром/лабораторією:

- Організовані і проведені самостійно центром/лабораторією:

4.1.1. Національні/регіональні

4.1.2. Міжнародні

- Організовані і проведені спільно із працівниками інших інституцій, закладів тощо.

1. 29 червня - 1 липня у Києві Асоціація єврейських організацій та общин України (Ваад) України, Центр досліджень історії та культури східноєвропейського єврейства НаУКМА, Євроазіатський єврейський конгрес та Єврейська теологічна семінарія Америки провели **Міжнародну академічну конференцію, присвячену 100-й річниці з дня смерті Шолом-Алейхема «Шолом-Алейхем: Письменник та символ»**. Джерело фінансування: Єврейська теологічна семінарія Америки
2. 26-27 жовтня у Києві, в Музеї НаУКМА Центр досліджень історії та культури східноєвропейського єврейства НаУКМА спільно з Асоціацією єврейських організацій та громад (Ваад) України та Фондом НАДАВ (Ізраїль) провів **Міжнародну наукову конференцію «Збереження та популяризація єврейської культурної спадщини України»**. Джерело фінансування: Фонд НАДАВ (Ізраїль)

4.2. Доповіді співробітників кафедри/наукового підрозділу на конференціях, семінарах, круглих столах:

4.2.1. Національних/регіональних

4.2.2. Міжнародних

1. **Марія Рибальченко. Архів усної історії Центру юдаїки НаУКМА / Міжнародна наукова конференція «Збереження та популяризація єврейської культурної спадщини України», 26-27 жовтня 2016 р., Київ, Музей НаУКМА**
2. **Олександра Уралова. Віртуальний музей «Київська колекція» / Міжнародна наукова конференція «Збереження та популяризація єврейської культурної спадщини України», 26-27 жовтня 2016 р., Київ, Музей НаУКМА**
3. **Галя Василенко. Участь у круглому столі «Сучасні цифрові технології та популяризація єврейської спадщини» / Міжнародна наукова конференція «Збереження та популяризація єврейської культурної спадщини України», 26-27 жовтня 2016 р., Київ, Музей НаУКМА**
4. **Léonid Finberg. La mémoire historique en Ukraine d'aujourd'hui (d'après l'histoire orale des habitants de Tchernivtsi). Tchernivtsi. Cartographe les**

5. МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО (З ЯКИМИ УНІВЕРСИТЕТАМИ, ФІРМАМИ ТОЩО). СПІЛЬНІ НАУКОВІ ПРОЕКТИ ТА ІНШІ ЗАХОДИ.

- Назва наукового проекту: **Підготовка та проведення міжнародної академічної конференції, присвяченої 100-й річниці з дня смерті Шолом-Алейхема «Шолом-Алейхем: Письменник та символ».**
 - Партнер: Єврейська теологічна семінарія Америки.
 - Фінансування: Єврейська теологічна семінарія Америки.
 - Спільний науковий захід: підготовка та проведення міжнародної академічної конференції, присвяченої 100-й річниці з дня смерті Шолом-Алейхема «Шолом-Алейхем: Письменник та символ», 29 червня - 1 липня, Київ.

- Назва наукового проекту: **Підготовка та проведення міжнародної наукової конференції «Збереження та популяризація єврейської культурної спадщини України».**
 - Партнер: Фонд НАДАВ, Ізраїль.
 - Фінансування: Фонд НАДАВ, Ізраїль.
 - Спільний науковий захід: підготовка та проведення міжнародної наукової конференції «Збереження та популяризація єврейської культурної спадщини України», 26-27 жовтня, Київ, Музей НАУКМА.

- Назва наукового проекту: **Підготовка та видання Художньо-публіцистичного альманаху «Єгупець», №26.**
 - Партнер: Інститут культури Литви.
 - Фінансування: Міністерство культури Литовської Республіки, Рада культури Литви.
 - Спільний науковий захід: підготовка та видання спеціального числа альманаху «Єгупець», присвяченого літературній спадщині євреїв Литви, деяким аспектам їхньої культури та історії.

6. УЧАСТЬ СТУДЕНТІВ ТА АСПРАНТІВ НАУКМА У РОБОТІ ЦЕНТРУ/ЛАБОРАТОРІЇ

:

6.1. Студенти/аспіранти, які беруть участь у виконанні науково-дослідних тем:

– з оплатою праці

–

– без оплати:

- **Надія Червінська**, філософія, 3 курс. Наукова тема: Підготовка та проведення міжнародної наукової конференції «Збереження та популяризація єврейської культурної спадщини України».
- **Марія Чадюк**, філологія, 3 курс. Наукова тема: Підготовка до видання Художньо-публіцистичного альманаху «Єгупець».
- **Марія Кривокінь**, політологія, 4 курс. Наукова тема: Підготовка до видання книги «Майдан. Свідчення».
- **Анна Уманська**, культурологія, 4 курс. Наукова тема: Підготовка до видання книги «Майдан. Свідчення».
- **Валерія Діденко**, культурологія, 4 курс. Наукова тема: Підготовка до видання книги «Майдан. Свідчення».
- **Марія Базаринська**, політологія, 3 курс. Наукова тема: Підготовка до видання книги «Майдан. Свідчення».

6.2. Студенти/аспіранти, які на базі центру/лабораторії виконували кваліфікаційні бакалаврські та магістерські роботи: –

–

6.3. Кількість опублікованих статей, тез доповідей за участю студентів _____, із них самостійно _____.

–

6.4. Студенти/аспіранти, які брали участь у проведенні заходів центру/лабораторії:

- **Анастасія Новосядла**, 2 курс магістерської програми з юдаїки. Назва заходу: Міжнародна наукова конференція «Збереження та популяризація єврейської культурної спадщини України», 26-27 жовтня, Київ, Музей НаУКМА. Форма участі: допомога в організації заходу.

7. ІНША ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕНТРУ/ЛАБОРАТОРІЇ

–

Дата 8 грудня 2016 року

Керівник наукового центру/лабораторії _____

Фінберг Л. К.